

Cultura | Actualitzat el 18/11/2018 a les 14:10

Jaume Bosch: «Valls no va millorar a França les xifres de seguretat»

L'exdiputat d'Iniciativa ha escrit "La nostra policia" (Eumo) i assegura que "l'ofensiva contra els Mossos no s'entén sense la gelosia per la seva actitud eficaç el 17-A"



Jaume Bosch | Adrià Costa

El cap dels Mossos d'Esquadra no ha d'estar a les samarretes, sosté convençut Jaume Bosch, que assenyala que molts dels que havien criticat de manera desaforada el major Trapero després l'han volgut mitificar. Els temes entorn la seguretat roseguen de fa anys Jaume Bosch (Barcelona, 1953), històric del PSUC i d'Iniciativa, exsotsdirector general de Coordinació de les Polícies Locals i exdiputat d'ICV, que reclama que per construir un estat s'ha de tenir una teoria sobre seguretat i -ai las!- policia. Sobre aquest àmbit ha abocat idees i memòries al llibre *La nostra policia* (Eumo). En aquesta entrevista, parla dels Mossos, dels atemptats del 17-A i d'un estat espanyol que ensenya les nafres d'una concepció encara franquista de l'ordre públic.

- Què ha volgut explicar en aquest llibre?

- A Catalunya hi ha un desconeixement sobre els temes de policia i seguretat, que sempre s'han vista com a aliens. Això té la seva explicació. Durant el franquisme, la policia la vèiem com l'adversari del qual havíem de fugir perquè no ens enxampés. Un dels poquíssims que va començar a pensar en com havia de ser la policia i la seguretat després del franquisme va ser Miquel Sellarès. I hi ha hagut cert menyspreu per aquest tema, des d'uns sectors perquè no és

molt atractiu, i des d'altres sectors de l'esquerra, perquè hi ha la idea simplista de veure la policia com un element només repressor. Però no hi pot haver un estat sense seguretat i ordre públic. Cito una frase de Frederic Escofet, "Sense ordre públic no pot haver-hi autogovern".

- Comença el llibre precisament citant el coronel Frederic Escofet, cap dels Mossos durant la Generalitat republicana. És una referència important?

- La figura d'Escofet és cabdal. Era militar d'origen que demostra que hi ha catalans amb capacitat de governar un cos policial. En aquells moments era un cos més petit que ara, quan es mouen entre 500 i 1.000 efectius, però és al costat de la Generalitat en els moments complicats de 1934 -tot i que veu que no se'n sortiran-, i també el juliol de 1936, quan contribueix a derrotar el cop d'estat feixista. Després dels Fets de 1937, la Generalitat l'envia fora per temor a una acció de la FAI contra ell.

- Després del triomf franquista, se suprimeix el cos.

- Sí. Els Mossos acompanyen el Govern fins a la frontera, són instal·lats al camp d'Argelers, després són traslladats a un camp de concentració a Burgos i el cos és dissolt. Fins que el franquisme el torna a instituir al servei de la Diputació provincial, però com a cos militar a les ordres de les autoritats franquistes.

- Explica l'evolució del model de seguretat català des del 1978 fins ara.

- L'Estatut i la Constitució van permetre obrir una escletxa en el que havia estat el model policial del franquisme: repressor, centralitzat i militarista. I s'obre la porta perquè una comunitat autònoma pugui tenir la seva policia. Però quina? Els anys vuitanta, en l'inici de l'autogovern, s'han de respondre dues preguntes: s'ha de crear un cos nou o s'ha d'intentar manar sobre la Policia Nacional i la Guàrdia Civil. Si optem per un cos nou, s'ha d'aprofitar aquest cos històric dels Mossos o comencem de nou? I apostem per una policia al servei del país, que conegui el territori i sigui totalment democràtica.



Jaume Bosch fotografiat a l'Ateneu Santfeliuenc Foto: Adrià Costa

- El Quebec va ser el model policial seguit?

- Sí, i és obra de Jaume Curbet, l'ideòleg del model policial. Es va fixar en el Quebec perquè es tracta d'un país amb personalitat pròpia, amb llengua pròpia diferenciada del Canadà, amb un model policial propi. Si el Quebec va ser referencial en el tema del referèndum, ho va ser també com a model policial.

- Quins moments clau va tenir el desplegament dels Mossos?

- Hi ha alguns moments determinants. Un és el 1985, quan el conseller Macià Alavedra presenta el model català de seguretat, que és l'elaborat per l'equip que va engegar Miquel Sellarès i ha dissenyat Jaume Curbet, i és aprovat per CiU, PSUC, ERC i en bona part el PSC. Aleshores es crea una majoria que en línies generals s'ha anat reproduint. Fins al punt que en la darrera llei en temes de seguretat, del 2007, sobre l'Institut de Seguretat Pública de Mollet, Ciutadans s'absté i el PP vota a favor. S'ha de destacar que l'equip que va crear Sellarès a Seguretat Ciutadana era transversal. Ell com a director general pertanyia a CDC, Curbet era regidor socialista de Girona i jo era regidor del PSUC de Sant Feliu de Llobregat.

- El 1994 hi ha un altre moment decisiu.

- Sí, és quan es produeix un acord entre dues dones: la consellera Maria Eugènia Cuenca i la secretària d'Estat Margarita Robles, que inicien la substitució de la policia i la Guàrdia Civil pels Mossos al territori. I després vindran els pactes del Majestic entre CiU i Aznar. Són dos moments en què el PSOE, primer, i el PP després no tenen majoria i han de pactar.

- Això són aspectes positius del peix al cove.

- No ho retrec i va tenir aspectes positius, com la supressió del servei militar. S'acorda el traspàs de trànsit, molt important. Nosaltres criticàvem la Generalitat perquè un autogovern que no pot decidir els caps de setmana si s'incrementa un carril d'entrada a Barcelona a les carreteres... El traspàs de trànsit també va donar un canvi d'imatge essencial i es va aconseguir a través de l'article 150.2 de la Constitució, que permet traspasar a una comunitat una competència de l'Estat. És el mateix article que vam intentar aplicar perquè ens traspassessin la capacitat de convocar un referèndum quan Marta Rovira, Jordi Turull i Joan Herrera van anar al Congrés. Tot aquest desplaçament conclou el 2008, sent conseller Joan Saura.



Jaume Bosch qualifica de "bienni negre" l'etapa de Felip Puig a Interior. Foto: Adrià Costa

- És molt dur amb la gestió de Felip Puig. El qualifica de bienni negre.

- Felip Puig era el conseller menys apropiat en un moment d'eclosió de moviments socials reivindicatius. Ell tenia la visió que a Catalunya hi havia hagut un excés de tolerància i va dir que calia entrar fins on permetés la llei "i una mica més enllà". Això coincideix amb el moviment dels indignats i el 15-M. El paradigma són els fets de la plaça de Catalunya, quan s'ordena carregar contra la gent que està asseguda a terra pacíficament. Utilitzen per justificar-ho els mateixos arguments que el PP amb motiu de l'1-O. El cap de la BRIMO va dir per televisió que si hi hagués hagut Gandhi també l'haurien pegat. Aquesta etapa es va acabar amb l'arribada dels consellers Ramon Espadaler i Jordi Jané. I el major Trapero, ben dirigit per Albert Batlle, va fer autocrítica en casos com el d'Ester Quintana.

- I quin ha estat el millor conseller d'Interior?

- La majoria ha actuat millor del que molta gent creu, i aquí incloc Macià Alavedra i Josep Gomis. També Cuenca i Xavier Pomés, que tenen una actuació clau els anys noranta. I Montserrat Tura i

Joan Saura, malgrat totes les crítiques i polèmiques, van fer-ho bé. Potser Saura no va calibrar prou les possibilitats que hi havia des de dins i des de fora de fer oposició. El tema de les càmeres es planteja arran d'un informe del comissari de Drets Humans europeu, que es pregunta com és que els Mossos tenen tantes denúncies per maltractament i l'Ertzaintza no. Les càmeres són una garantia per la gent detinguda, però també pels Mossos perquè així s'acaben les denúncies falses, que n'hi havia moltes. I Espadaler i Jané van saber gestionar una situació complicada i es va encertar en la designació de Batlle i Traperó. Ara, vull dir que els mateixos que van criticar el nomenament de Traperó són els qui després el van convertir en un heroi. Però el cap dels Mossos no hauria d'estar en una samarreta.

"La imatge de cotxes dels Mossos amb flors després dels atemptats de l'agost del 2017 va provocar urticària en cercles sensibles de Madrid"

- Els atemptats d'agost són un capítol important del seu llibre, que té una portada molt simbòlica: un cotxe dels Mossos amb flors.

- Aquesta fotografia crea urticària en cercles sensibles a Madrid. No es pot entendre l'ofensiva contra el major Traperó i els Mossos sense entendre que això ve dels atemptats del 17 d'agost, quan hi ha una gelosia per l'eficàcia dels Mossos davant aquells fets. El 23 d'agost, pocs dies després, un exdirigent de la Policia, Agustín Linares, escriu un article en què ataca els Mossos i defensa el compliment estricte de la legalitat a Catalunya. Aquest mateix va haver d'admetre que havia rebut diners de fons reservats que no havia declarat a Hisenda.

- Què és el més escandalós de l'actitud de l'Estat respecte als Mossos?

- Que durant vuit anys no s'hagués convocat la Junta de Seguretat. És culpa dels exministres Jorge Fernández i Zoido. Al llibre faig una relació de tots els atemptats que s'han produït a Europa en aquests anys, quan estàvem en alerta 4 sobre 5 Ningú fora d'aquí pot entendre que el màxim organisme de coordinació policial no es reuneixi en situació d'alerta antiterrorista. També és gravíssim que els Mossos i Ertzaintza no formessin part de l'Europol, que el mateix Europol va deixar en evidència.



Jaume Bosch: "Critico a la CUP per haver qualificat d'execució extrajudicial el mort a la comissaria de Cornellà". Foto: Adrià Costa

- El paper dels Mossos aquell agost li va semblar encertada?

- Jo defenso aferrissadament l'actuació dels Mossos. També accepto que es qüestioni si en el cas de la mort de Subirats es podia haver fet d'una altra manera, però defenso els Mossos davant una persona que ha conduït la furgoneta a les Rambles, que ha matat a sang freda un home per prendre-li el vehicle i es presenta fent veure que porta un cinturó explosiu. Critico a la CUP per haver qualificat d'execució extrajudicial el mort a la comissaria de Cornellà, quan entra a la comissaria amenaçant una policia. Sí que entenc que el Parlament, els jutges i els mateixos Mossos ho analitzin.

"En l'actuació de Pérez de los Cobos l'1-0 hi ha una concepció dels ciutadans vistos com enemics que ve del segle XIX"

- Quina part de la veritat encara no coneixem dels atemptats d'agost del 2017?

- Els mateixos sindicats de cossos policials espanyols critiquen que l'Estat no donés informació a la Generalitat sobre l'imam de Ripoll. El que sembla bastant clar és que era confident del CNI. I després, quan s'intenta esbrinar què ha passat, tot queda circumscrit a una sessió a porta tancada d'una comissió al Congrés. Després s'ha dit que no havia estat admès com a confident pel CNI, però que alguna relació hi tenia és més que evident. El més greu, amb tot, és que ha

passat més d'un any i cap diputat, ni el Congrés, ni els ajuntaments afectats -Barcelona i Cambrils- han rebut cap explicació de què hi havia aquí. Encara s'ha d'aclarir la relació real de l'imam de Ripoll amb el CNI. El Parlament hauria d'estirar d'aquest fil, però el CNI respon davant del Congrés.

- Ha escrit que l'1-O es van evidenciar dues maneres d'entendre la seguretat.

- En efecte. En l'actuació de Pérez de los Cobos es delata la concepció d'una ciutadania vista com a enemiga. És una mentalitat que ve del segle XIX. La jutge del TSJC va ordenar impedir el referèndum sense alterar la convivència ciutadana. Pérez de los Cobos va dir que el substantiu era impedir el referèndum, l'altre era accessori.

"Colau té molt a guanyar amb un debat sobre seguretat amb Valls"

- S'acosten les eleccions municipals. Emergeix un discurs apocalíptic sobre el tema de la seguretat a Barcelona, que té com a principal portaveu Manuel Valls, que assenyala com a grans problemes els narcopisos i els top-manta. Barcelona ha esdevingut una ciutat insegura?

- Sobre això dels top-manta, recordo ara que Jaume Colboni va convocar la premsa a plaça de Catalunya per fotografiar-se amb els top-manta... i aquell dia no n'hi havia. Jo crec que no, que Barcelona no és una ciutat insegura. Hi ha problemes de seguretat, com a totes les ciutats. És cert que el 2017 hi ha un increment delictiu, però és que es dona a tot Catalunya. Cinc anys sense incrementar Mossos d'Esquadra té això. El curs 2017-18 de l'Escola de Policia de Mollet hi ha cent alumnes, tots policies locals. Ara n'hi ha 900, dels quals més de 500 són Mossos. Però que això es vulgui convertir en un gran problema, no. Crec que Ada Colau faria bé d'acceptar el repte de Manuel Valls de parlar de seguretat. Valls té un passat que no és el que la ciutadania de Barcelona voldria. Valls en alguns casos emula la política, no ja de la dreta, sinó de Marine Le Pen.



Jaume Bosch en n moment de l'entrevista. Foto: Adrià Costa

- I a la seva ciutat, Evry?

- No va millorar les xifres de seguretat. Expulsa gent immigrant i gitanos, però com a alcalde d'Evry no millora els índexs. Crec que Colau té molt a guanyar entomant el repte de Valls en seguretat. Els baròmetres municipals assenyalen que la valoració de la Guàrdia Urbana és millor que mai. Colau va encertar quan va agafar Amadeu Recasens i Jordi Samsó al seu equip de política de seguretat. El problema de Valls és que recull la visió dels Trump, Bolsonaro i Salvini i ens la vol portar aquí.

- La dreta sovint mostra problemes amb la llibertat. L'esquerra continua tenint algun problema amb la seguretat?

- Sí, s'ha de dir que l'esquerra també ha d'entendre que una política de seguretat també vol dir policia. El tema dels narcopisos, en aquest sentit, sí que és greu. I ara, després de la intervenció al Raval, és més fàcil explicar a la gent que la policia té un paper, però que només amb policia no ho resoldrem.

- S'imaginava que el projecte dels comuns seria tal i com s'està conformant ara?

- Jo crec que hem d'anar per aquí. El lògic és que els partits, inclòs Iniciativa per Catalunya, donin pas a una formació nova que és Catalunya en Comú. Jo parlo de l'experiència que per mi va ser el PSUC. Si alguna cosa he estat jo és militant del PSUC, que el 1987 va acceptar diluir-se dins d'Iniciativa. I vaig pensar que fèiem bé. Per tant, no em costa res d'acceptar que Iniciativa s'ha d'acabar dissolent dins Catalunya en Comú, que ha de tenir la gràcia que gent que prové dels moviments socials i que tenia una visió negativa dels partits d'esquerra, es pugui trobar amb gent que prové dels partits i puguin treballar en comú. El que em dol és que aquest procés té massa tensions internes. És fonamental que la gent aprengui a conviure en la pluralitat.

"Cal retornar a la idea de reconstrucció nacional de Benet i preservar la noció de Catalunya, un sol poble"

- Es tractava de superar l'espai d'Iniciativa. Però en aquests moments té menys aquest espai té menys diputats dels que havia tingut ICV.

- Sí, sí. Però aquí hi ha dues mirades possibles a fer. Aquesta és una, però pensem que mai el PSUC ni Iniciativa havien guanyat les eleccions municipals a Barcelona ni tampoc les eleccions generals a Catalunya, que les ha guanyat dues vegades Catalunya en Comú. Com que els socialistes mai podien imaginar que una força provinent d'Iniciativa els guanyés les municipals a Barcelona. La situació política a Catalunya, per una força com Catalunya en Comú, que vol potenciar l'eix dreta-esquerra, és difícil.



Jaume Bosch signant un exemplar del seu llibre. Foto: Adrià Costa

- L'actuació dels comuns l'octubre del 2017 li va semblar bé?

- Com sap, jo estic en l'òrbita més sobiranista d'ICV. Però deixant de banda les formes, crec que el ple dels 6 i 7 de setembre va ser un immens error de l'independentisme. No es pot construir un Estat nou menyspreant les institucions que ja tens, com el Parlament i el Consell de Garanties Estatutàries. Jo vaig participar activament en el 9-N i en l'1-O. És un tema que dol de dir-ho, però la independència que s'havia dit no hi és. Si Puigdemont diu que Catalunya pot ser independent en vint anys, què fem mentrestant? Renunciar a governar? No ens podem llançar a la piscina sense

analitzar l'estat espanyol. No pot ser que trobin l'agenda d'un alt càrrec al seu despatx amb totes les dades. Els qui vam viure la clandestinitat teníem clares algunes d'aquestes coses.

- Què s'hauria de fer ara?

- Retornar a la idea de reconstrucció nacional de Josep Benet, anar a grans pactes i salvaguardar la idea de Catalunya, un sol poble. Cal evitar l'esclatxa de ruptura social que vol generar Ciutadans. I hem de defensar les institucions que tenim, com els Mossos, quan ja de manera descarnada PP i Ciutadans han iniciat una ofensiva en contra.

"La solució al tema dels presos passa per una llei d'amnistia"

- I els presos?

- Aquí podríem tornar a Escofet. Va ser condemnat a mort després dels Fets del Sis d'Octubre. I surt de la presó després del triomf del Front Popular en les eleccions del febrer de 1936 fruit d'una amnistia. Això pot servir també de cara al futur. Que la persona que va dirigir la resposta als atemptats terroristes estigui acusat de rebel·lió és el món a l'inrevés.

- Una amnistia, no un indult.

- Un indult implica que has fet alguna cosa malament i demanes perdó. La solució al tema dels presos passa per una llei d'amnistia. Una amnistia requereix que el Congrés dels Diputats aprovi una llei per majoria. La majoria que té avui Pedro Sánchez ho permet. La Constitució no prohibeix l'amnistia i no existeix una llei que la reguli. Caldria, això sí, una llei aprovada pel Congrés. És evident que no hi hauria d'haver judici i se'ls hauria d'absoldre, però si n'hi ha i se'ls condemna, una majoria com la que va donar suport a la moció de censura contra Rajoy podria aprovar una llei d'amnistia. Una amnistia també implicaria amnistiar els membres dels cossos de seguretat que fossin condemnats. La via dels tribunals europeus està bé, però és lenta i no pot ser que els qui ja porten un any a la presó s'hi acabant estant quatre o cinc.



Jaume Bosch: "No pot ser que trobin l'agenda d'un alt càrrec amb totes les dades al seu despatx". Foto: Adrià Costa